

Fran Galo- vič

IZBOR iz poezije FRANA GALOVIČA
(1887 — 1914)

(U povodu 90-godišnjice rođenja)

Iz ciklusa »Z mojih bregov«

Stari grad

Za onem bregom stari grad stoji:
»I on koj otpre sam železne vrata,
Vu podrumu bode našel bednje tri
Do vrha pone kufra, srebra, zlata...«

To pripovest je stara; kulko pot
Ja čul sem za njo i veruval jesem
I spravljal sem se na daleki pot
I mislil iti tam, al išel nesem.

Pramalet dok je i nebeski lok
Pon zvezdi dok se tam nad bregom kresi,
Tak jezero me vleče otod rok:
O grad, moj grad, kak lep i čuden jesi!

Med zlatom, znam da ja bi našel njo,
Princezo koja spi, nit se ne krene,
Al znam da strašno je daleko to
I nikdar da onde ne bo mene.

Lepa Kata

S podolja seno diši,
A črešnje so lepe, crlene,
Na nebu sonce gori,
A listje se niti ne gene.

Kraj zdenca dogo stoji
Z vedricom vre soseda Kata
I v zdenec nekaj gledi,
Vedrica je v soncu ji zlata.

Crnina i zima i kmica
V globokom zdencu leži,
A Kata i zlata vedrica
Vu vročem soncu blešči.

Na glave je robec crleni,
Kak jogenj žarko gori...
Pospani so oblaki leni,
S podolja seno diši...

K l e t

Bila je doga, niska i stara
Morti vre više od stotino let,
Ne se na dalko našlo ji para —
Prava negdašnja gorična klet.

Najprvo preša, kmična i pona
Pavočin, brenki, sočja, drevja,
Onda se došlo v hižo, al ona
Baš po gospodski bila je sa.

Postele dve, kraj zida ormari,
Veliki stol i stolci s kožom,
Sveci na steklu, dobri čuvari,
Kupleni zdavnja skupa s kletjom.

Pone so bile police bele
Sakvačkih kantic i pijarov,
Saki je oblok svoje bil fele,
Sako stekelce na šest voglov.

Došla je starost malo pomalo,
Rastrgla telo, žile, kostje,
I od mrtveca nam je ostalo
Pletera kup i vrpa zemle.

Iz raznih ciklusa štokavskih pjesama

V r a b a c

U blijedom jutru ozebo siromah.
Na putu mraz. A s granja viri glad.
U zraku zanos sunčanoga doma,
Kud laste lete! ... Očaj bol i jad

Krioca već mu slomiše veoma.
Kraj ceste leži skvrčen, smrznut sad
U blijedom jutru. Ostavljen. Siromah.
I snatri, sniva; hoće l' se još kad

Ukazat priča sunčevoga juga,
Kud laste let! ... Proljeće je tamo!
A ovdje slazi smrt i bol i tuga

Iz oblaka ... Ah, jednom, jednom samo!
Zadržće grimiz. Sinu sunca dah.
Alemom bljesnu suza posljednja.

P i e t a

U tvornici ga crno kolo smiavilo,
Jedinca majke sijede. — Kad joj glas
O smrti stiže, uhvati si vlas,
I tisuć joj se boli srcem savilo.

Nad njenim se kućerkom nebo plavilo,
I bješe vedar dan i ljetni čas.
Izgarao je kraj u suncu vas.
— Pred pogledom se njenim bezdno javilo.

Doniješe ga ljudi, a u veče tiho,
S mjesečinom sjajnom ... Sav je krvav bio.

Čekala ga majka s nijemim suzama.

Na nosiljci rosnoj sanjao je san
O posljednjem bljesku, mutan, užasan,
S kojega se njojzi slomi duša sva.

Z r c a l o

Na dnu sive ploče tajna moć se skriva,
Hiljadu se zraka u njoj smjelo jati.
Sunce, noć i mrak će u njoj carevati;
Na dnu glatke tajne žar ljepote sniva.

Često moje čelo u tom sjaju siva
Stakla kao gvoždem okovano pati.
Svaki pogled valja ovdje da se plati
Jednim gorkim bolom, krvlju srca živa.

Na glatkom dnu je sjen crvotočina
I divnog neba posmijeh i cvijetak
I pakla zvuk i suza božjeg sina

I sviju stvari kraj i vas početak.
Sve prolazi u nekom čudu tajnom
I govori i zbori zadnjom tajnom.

Fran Galović, autoportret, crtež olovkom
(iduća stranica)

